

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj IV.

V sredo 15. Maliga serpana 1846.

List 28.

S. Hermágora in s. Fortunat, mučenca in stara slovénka aposteljna. *)

(Na dan nju godú 12. Maliga serpana.)

Vratár nebés, ki ga Gospod odločil
Je perviga, de mu je ključe zročil,
Učenca pošlje nêst' imé keršansko
Do Níla tje, kot na morjé Jadransko.

Peršel je na italijansko mêjo
Pisavec evangel'ja, v Akvilêjo —
Do vrát Slovenije, jih zdaj odpreti,
Ter ljudstva Slave v cerkev božjo vzéti.

In rod pušen v očetov starim sêlu
Ko straža — željno svetimu kardelu
Gospoda Kristusa se perbližuje,
Še daljnih bratov prihod oznanúje.

Glej, kdo se kaže med sinovi Slave
Nar spred, de je sprejél nové postave?
Hermágora je; — v kateri rod se šteje,
Ze iz iména kmalo se uméje.

Duh žéne ga do Rima tje hiteti;
Apostelnov glavár ga sam posvétí;
In Akvileja perviga pastirja
Prejme, de véro deleč krog razširja.

Ž njim Fortunat se združi pomagavec,
Resnic nebeskih zvest oznanovavec;
In vzdignejo se od ravni Padanske
Do vél'ke Donave cerkvé keršanske.

Ko svoja dva aposteljna ju gléda
Belún, in znan Trident, plana Ceneda;
In Istra, slavni Terst s staro Emono,
Lavrêje, Celje lepšajo nju krono.

Paganski ljud to pazi le zavidin,
Sveta možá zaprê sodnik nepridin;
In v ječi množ'co véci k ver' peljata,
Le kri prelivajoč za njo — nehata.

*) Sv. Marka, učenec sv. Petra aposteljna, je v Aleksandrii na Egiptovim in v Akvilêji véro Kristusovo oznanoval. V Akvilêji je bil sv. Hermágora s sv. Fortunatam njegov naslédnik. Stari Veneti kônce Jadranskiga mórja so bili ostanki Slovénov, ki so pred Galijani se mógli čez Donavo za Karpatske goré umakniti, dokler niso poznéje nazáj peršli.

Nič naj iz serc sinov slovenske zêmlje
Spomina velkih mož letéh ne jemlje;
Česenje nju naj bolj in bolj se vnéma,
De njuno varstvo vedno nas objema.

P. H.

Reja lanú in pripravljanje prediva po nemški Vestfaljski šegi.

(Nadalje.)

V vodi se lan takóle godí:

Vestfaljčan poruje lan in ga koj pelje na pod; tukaj ga osmuka na navadnih grebenih, potlej ga poveže v snopičke po pol čevlja čez pas debéle, in še zelene položi eniga pri drugim v čisto vodo, takó, de je po 4 do 6 komolcov visoka lanena kopa v vodi; to se vé, de mora voda tako globočino imeti, de lan ne leží na gleni ali v blati, de bi se zamazal. V vodi ga pokrijejo z reženo slamopopedi na debelo, po slami položijo deske ali dilje, obtežijo jih s kamnam takó, de tudi čez dilje in kamne voda stoji, de nikjer nič zraka (lufta) do lanú ne pride, ki bi mu vtegnil godenje zaderževati. Dan za dnevam se mora pazljivo hoditi gledat, kdaj de je lan ravno práv godán, de se ob pravim časi iz vode vzame; sicer se skazi, če bi le eno noč dalje v vodi ležal.

Poznati, kdaj je lan ravno práv godán.

De je lan godán, se spozná:

1) Če potegneš iz snopička eno bilko in z dvema perstama po nji smukneš, se koža ali lika kaj rada odluši.

2) Takó ogoljeno bilko pregni in jo prelómi. Če se bilka čversto in čisto da prelómiti, kakor de bi bila stekléna ali glažovnata, je to znamenje godniga lanú. Če se pa bilka ne da čisto prelómiti, ampak če se iz preloma še dolge nitke vlečejo, lan še ni godán; pusti ga tedej še v vodi.

3) Verzi 3 ali 4 lanene bilke v vodo: potopile se bodo, če je lan godán, sicer pa bojo po verhi vode plavale.